

Genade en pligt, nauw verbonden in onze behoudenis naar 's heilands onderwijs Luc. XV.

<https://hdl.handle.net/1874/353634>

g.l.c.

4

GENADE EN PLIGT,

NAAUW VERBONDEN

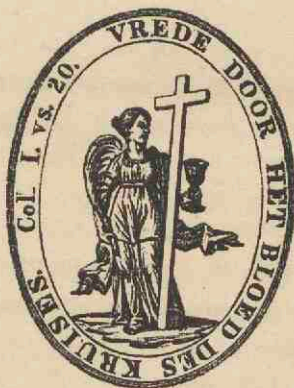
IN ONZE BEHOUDENIS,

NAAR

's HEILANDS ONDERWIJS

LUC. XV.

DERDE DRUK.

TE ROTTERDAM,

bij M. WIJT & ZONEN.

Drukkers van het Nederlandsche Zendinggenootschap.

1864.

No. LIII.

GRANDE BRITANNIA

THE ACTS OF PARLIAMENT
RELATIVE TO THE
MARRIAGE OF THE
PRINCE OF WALES
IN THE YEAR 1841

PRINTED BY
RICHARD CLAY AND COMPANY
BUNGAY, SUFFOLK

VOORBERIGT.

Gecommitteerden van het Nederlandsche Zendinggenootschap tot het opstellen, verzamelen en uitgeven van kleine Stukjes ter bevordering van Evangelische kennis en godzaligheid, ook bij mingeoefenden; namelijk: — N. BEETS, Th. Dr. en Predikant, J. J. VAN OOSTERZEE, Th. Dr. en Hoogleeraar te Utrecht, J. MOLL, Jacobz., Predikant te 's Gravenhage, E. LAURILLARD, Th. Dr., J. F. BLAAUW, Predikanten te Amsterdam, C. W. VAN DER POT en M. COHEN STUART, Predikanten te Rotterdam, overeenkomstig hun

ambt en hunne bediening, dat oogmerk gaarne willende bevorderen, en in uitzigt op des Heeren medewerkenden zegen, bieden het nevensgaande Stukje hunnen landgenooten aan; erkennende intusschen geene uitgave voor echt, dan welke door een hunner of door de drukkers dezer onderteekend is.

M. Wijt Stonen

Onder de vele gelijkenissen, waarin de Heer Jezus ons de verborgenheden van zijn koningrijk, de verhevenste waarheden van ons dierbaar geloof heeft voorgedragen, moeten vooral uit de gelijkenissen, welke wij in het XV Hoofdstuk van Lucas Evang. vinden. Als gij belang stelt in uwe zaligheid, dan zullen deze gelijkenissen eene bijzondere aantrekkelijkheid voor uw hart hebben; wij ontvangen toch hier zoo gewichtig onderwijs, waarbij wij allen het meeste belang hebben, want wij dwalen allen als schapen, en keeren ons een iegelijk op onzen weg. Allen dwalen wel niet even ver af van God, maar ons geweten moet ons toch veroor-

deelen, om onze zonden, en van de zonde moeten wij bekeerd worden, want de zonde maakt ons diep ongelukkig, en geheel onvatbaar voor de zaligheid. Onze bekeering is ook het groote doel van God, in alle zijne bemoeijingen met ons en in onze verlossing door Christus. Onze eeuwig gezegende Zaligmaker heeft ons wel de vergeving onzer zonden verworven in Zijn bloed, maar die vergeving was niet het eenige, zelfs niet het voornaamste oogmerk van Zijn heilig lijden en sterven. Hij heeft zich voor ons overgegeven om ons te trekken uit de tegenwoordige wereld, en te bekeeren tot God, opdat wij der zonde afgestorven, Gode leven zouden(1). Over die bekeering nu, spreekt de Heere Jezus in dit Hoofdst. zoo duidelijk, zoo aanschouwelijk, en uitvoeriger dan elders. Lucas meldt ons daarbij de gelegenheid, bij welke onze Heiland deze gelijkenissen voorstelde, en daarop moeten wij letten, opdat ons de zin duidelijk en de toepassing gemakkelijk zij, want de regte en eigenlijke beteekenis der woorden

(1) Gal. I: 4. 1 Petr. II: 24.

hangt dikwerf bijzonder af van de aanleiding en het bepaald doel van den spreker. Laat ons dan tot beter verstand daarbij wat uitvoeriger stilstaan.

Onze gezegende Verlosser was onvermoeid bezig om Gods genadigen raad tot onze zaligheid te verkondigen, waar Hij kwam, zocht Hij harten voor God te openen en aan Hem te verbinden. Den wil zijns Vaders te doen was zijne spijze en hoogste behoefte, en daarin bezig, kon Hij alle andere behoeften vergeten. Ook nu, gelijk anders, kwamen *tollenaars*, tolbedienden voor de Romeinen uit de Joden, die naast de *zondaren*, dat is openbare, bekende zondaren, geplaatst worden, daar hunne bediening zoo gehaat was bij het volk. Zouden zij dan zooveel slechter en ondeugender geweest zijn? Dat kunt gij niet zeggen, want wij zien slechts aan wat voor oogen is, en kunnen uit het uitwendige niet onfeilbaar besluiten tot het hart. Om de eigenliefde, die ons beheerscht en verblindt, zijn wij geheel buiten staat over het karakter en hart van anderen regt te oordeelen; als gij op

uw hart naauwkeurig acht geeft, dan weet gij, hoe gereed gij zijt, om uwe eigene zonden, en die van uwe vrienden voor te spreken, als zwakheden, die bestaanbaar zijn met godsdienstigheid, en, diezelve zonden, zelfs nog geringer, bij hen, wien gij geen goed hart toedraagt, te beschouwen als onvergeeflijke misdaden, en als bewijzen van een onverbeterlijk karakter. Zoo dacht de Heiland niet, daar Hij tot hen, die zich zoo ver boven tollenaars en zondaren verhieven, zegt, dat dezen hun zonden voorgaan in het koningrijk der hemelen. Zij werden intusschen zoo ongunstig beoordeeld, en dat zal welligt niet zonder eenige reden geweest zijn, maar tot Jezus onderwijs was hun de toegang niet gesloten: *zij naderden* tot Hem, is dat wel vreemd? Door de toenmalige leeraars, die hunne meerderheid gevoelden, terug gestooten, moest het hen treffen, dat de Profeet van Nazereth zich ook aan hun welzijn liet gelegen liggen. Menschen toch, anders ontoegankelijk, worden door liefde aangetrokken. Zij naderden, na dat de schare zich verwijderd had, om nadere ui

legging van hetgeen zij niet genoeg verstaan hadden, en werden minzaam ontvangen.

Maar dit ergerde de Pharizeën en schriftgeleerden, die murmureerden. De natie verdeelde zich toen in twee partijen, want van de stille *Esseen* vinden wij niets bij de Evangelisten. Men had *Sadduceen*, die door hunne ligtzinnige gevoelens en zeden bekend zijn; men had ook *Pharizeen*, die om hunne godsdienstigheden bij het volk in hooge achting stonden, gelijk ook de *Schriftgeleerden*, die zich op de uitlegging der Heilige Schriften toeleiden. Onder hen vond men dezulken, die den Heer vreesden, en Paulus beroemde zich, dat hij tot deze bescheidenste Secte behoord had. Bij de hoofden echter was het droevig gesteld, zoowel met de kennis der waarheid, als met de beoefening der godzaligheid, en onder dezen vond men de bitterste vijanden van onzen Heer. Bijgeloovig ingenomen met Mozes wet, maar door hunne bijvoegselen en overleveringen geheel misvormd, dachten zij, dat de Heiland eene nieuwe leer predikte. Daar Hij zich aan hunne reiniging en vasten

niet hield, beschouwden zij Hem als een vijand van God en godsvrucht, en daarom zochten zij het volk voor zijne verleiding te waarschuwen. Nu *murmureerden* zij, en zeiden: *Deze ontvangt de zondaars.*

Dat moet gij niet verwerpen, omdat gij het uit den mond van Jezus vijanden hoort, maar het liever onderzoeken; en leest gij dan bij de Evangelisten het leven van den Heer Jezus, zoo zult gij zien dat zij gelijk hebben. Ja het is volkomen waarheid, Jezus ontvangt de zondaars. Hij die daartoe gekomen was om verloren zondaars te zoeken, die met woord en met wonder predikte, dat hij de helper was uit allen nood, de redder van den dood, gezonden om aan blinden het gezigt, aan dooven het gehoor te geven, om van alle ellende te verlossen, om de werken des duivels te verbreken. Hij, die allen tot zich riep, ontving ook allen, en hielp, zonder onderscheid, die zijne hulp inriepen. Nooit deed Hij eerst onderzoek, of zij het wel verdienden, want zijne liefde beperkte zich niet binnen de grenzen onzer weldadigheid. Niemand ging weer ongetroost

henen. Van tien melaatschen, die door Hem genezen wierden, was er slechts één, die God de eere gaf(1). Voor den Heiland was het genoeg ellendig te zijn, het was behoefte voor zijn hart tranen te droogen en alle bronnen van ellende te stoppen. Slechts eenmaal scheen Hij eene zondares niet te ontvangen, en de bede eener bedroefde moeder te weigeren, maar Hij zelve geeft ook de reden van zijn gedrag. Als gezant Gods mogt Hij niet zonder bijzondere aanwijzing door zijnen Vader; zijne roeping was toen nog alleen tot het joodsche volk, de schapen van Israëls huis, tot welke Hij gezonden was, en zij was eene vreemde, eene Cananeesche(2). Neen het was geen gebrek aan liefde, want zoodra Hij door zijnen zoo het scheen afslaanden maar toch deelnemenden toon, en door zijn vertrouwenwekkend oog, haar ootmoedig geloof had uitgelokt, zag Hij daarin een wenk zijns Vaders, en met welk eene vreugde was Hij aanstonds gereed om te helpen. Gij moet in dit eenig en ongewoon geval opmerken

(1) Luc. XVII: 12—19. (2) Matth. XV: 22—28.

die reine godsvrucht van den Heer Jezus, waardoor Hij eene onbepaalde gehoorzaamheid aan God oefende, en zelfs zijne heiligste genoegens wist op te offeren aan den wil zijns Vaders: het was deze zelfde reine godsvrucht, die Hem, na dat onvergetelijk gesprek met de Samaritaansche vrouw bij Jacobs put, en na de gezegende uitwerkingen daarvan op Sichars inwoneren, verhinderde hier langer dan twee dagen te blijven, en deze dagen waren voor den Zaligmaker, die daaraan niet gewoon was, dagen van verkwikking (1). Aan alles, wat Hij spreekt, kan men het bemerken, welk eene vreugde zijn hart vervulde, maar uit gehoorzaamheid bleef Hij slechts zoo kort, en keerde, aanstonds na deze Hem geschonkene versterking, weder tot het joodsche land, waar zijn werkkring was, maar waar Hij op rotsen moest ploegen, liever dan nog langer hier te verblijven, waar de landen wit waren om te oogsten, en Hij met zoo veel zegen kon arbeiden. Dit was proeve van 's Heilands onderwerping, gelijk geheel

(1) Joh. IV.

zijn leven proeve is van die heerlijke teederheid, waarmede Hij ieder ontving, die tot Hem kwam. Iemand afwijzen, vergeefs laten komen, en het vertrouwen op zijne liefde en magt beschamen, dat kon Hij niet. Gij zult u wel herinneren, wat ons door Lukas in Hoofdstuk VII wordt gemeld van eene boetvaardige zondares, en van Simon den Pharizeër. De Zaligmaker voelde zich zoo gedrongen om te redden, dat Hij meermalen niet wachtte, tot dat ongelukkigen bij Hem kwamen, maar hen zelf opzocht, en voorkwam met de vraag: Wilt gij gezond worden? Wat wilt gij dat ik u doen zal? (1) Dit stukje zou te groot worden, indien ik wilde uitweiden. Indien de Pharizeen ooit waarheid gesproken hebben, dan deden zij het nu: — *deze ontvangt de zondaars*, als gij het leest; doet het u dan niet goed, uit den mond zelfs van Jezus grootste vijanden dat Evangelie te hooren? Maar laat het dan vreugde voor uw hart zijn, dat gij het nog veel beter weten kunt dan de Pharizeen het zeggen.

(1) Matth. XX : 32. Joh. V : 6.

Zij spreken alleen van den Heer Jezus in de dagen zijner omwandeling op aarde, en Hij is nog dezelve in den hemel, het blijft nu nog zijne vreugde, zondaars te ontvangen, te zaligen. Na zijne opstanding zond Hij zijne jongeren uit met het Evangelie in eene geheel bedorvene wereld vol zonde en zondaren, en gaf hun het uitdrukkelijk bevel om dat aan alle menschen te prediken (1). Hij wilde niet, dat een eenig zondaar onkundig bleef van den weg onzer behoudenis; opdat wij het zouden weten, dat geen enkel zondaar moest uitgesloten worden, kregen zij opzettelijk in last om met die prediking te beginnen te Jeruzalem (2) die stad waar de kreet werd gehoord: „Zijn bloed kome over ons en onze kinderen!” Was dat niet een overtuigend bewijs, dat de verhoogde Heiland ook den grootsten der zondaren wil ontvangen? Dat prediken al de verloopene eeuwen: dat ondervonden alle zondaren, die tot hem kwamen met alle bezwaren, om door Hem geholpen, geleerd en geleid te worden, en als gij tot Hem de toevlugt

(1) Marc. XVI : 15. (2) Luc. XXIV : 47.

neemt, dan zult gij het ook bij ondervinding weten: *Jezus neemt de zondaars aan.*

Och! hadden de Pharizeën en Schriftgeleerden onzen Heiland regt gekend, zij zouden die aanbiddelijke waarheid niet zoo schandelijk misbruikt hebben om hunnen haat te voldoen, nu maken zij er eene beschuldiging van, om het volk tegen Hem in te nemen, als of Hij zelve de zonde en onreinheid lief had, bij voorkeur de zondaren opzocht om hen te stijven in hunne ondeugden, en eene deur te openen voor alle ongeregeldheid. Zoo kan men de allerheiligste waarheden misbruiken, als men die weet dienstbaar te maken aan verkeerde neigingen en driften. Intusschen zijn wij daaraan verschuldigd de treffende verdediging van zijn gedrag, en het gewigtig onderrigt in de gelijkenissen van dit hoofdstuk. Onderrigt aangaande onze bekeering tot God. In dit Stukje wil ik

eerst u wijzen op de verschillende oogpunten, waaruit de bekeering ons in deze gelijkenissen wordt voorgesteld,

dan u opmerkzaam maken op de groote wijsheid en goedheid Gods, welke wij hierin ontdekken, en

eindelijk u bepalen bij het veelvuldig nut, het welk wij daaruit trekken kunnen.

In dit Hoofdstuk vinden wij drie gelijkenissen, alle handelende over onze bekeering, en die ons als in eenen spiegel voorstellen *en* wat God doet, *en* hetgeen wij moeten doen. In de twee eerste gelijkenissen komt de *bekeering* voor als *genade en werk van God*, en in de laatste als *werk van ons*, en *hoofdplicht*, tot welke wij geroepen worden. Uit beide die oogpunten moeten wij de bekeering beschouwen.

De twee eerste stellen ons voor eenen *herder* die van honderd schapen één verliest, en eene *vrouw* die van tien penningen ook één verliest: beiden nemen alle moeite, en vinden het verlorene, en verblijden zich daarover. Daaruit ziet gij dat deze gelijkenissen alleen verschillen in de gebruikte beelden, een schaap en een penning. De

Heiland was gewoon zijne beelden te nemen uit het dagelijksche leven, opdat zijne toehoorders Hem te ligter zouden verstaan. Hoe duidelijk was de eerste gelijkenis over een schaap, waar het volk zoo bekend was met het herdersleven; hoe indrukwekkend de tweede, die er wordt bijgevoegd, voor vrouwen die meer aan het huisselijk leven gewoon zijn. Vooral moest eene huismoeder het treffende gevoelen van het verschil, hetwelk zich in deze twee gelijkenissen opdoet: de herder verliest één schaap van de *honderd*, die zijne kudde uitmaakten, maar de vrouw verliest, niet van *honderd* — maar van *tien*, eenen penning; voelt gij niet, nu is het natuurlijker, dat zij er zooveel belang in stelt; zij had er slechts tien en kon niet veel verliezen. Beschouwen wij nader

I.

De gelijkenis van het VERLOREN SCHAAP,
en van den VERLOREN PENNING.

Zeker herder, hebbende honderd schapen, verliest één, 't welk afdwaalt, hij laat

de negen-en-negentig in de woestijn, onder opzicht der herdersknapen, en gaat zelve om het verlorene te zoeken, en als hij het gevonden heeft, legt hij het op de schouders, en brengt het weder tot de kudde; even zoo zoekt de vrouw haar verloren penning tot zij die vindt. De toehoorders van den Heiland bekend met het herdersleven, konden nu aanstonds gevoelen, den ellendigen toestand van het schaap, toen het gevonden werd. Wij lezen: *hij nam het op zijne schouders*, en zij stelden zich aanstonds dat schaap voor, daar nederliggende, dat schaap, hetwelk buiten het opzicht van den Herder, goede weide en voedsel had moeten missen; hetwelk, van de kudde verwijderd, door vrees en angst gejaagd, en door vermoeidheid afgemat, niet meer in staat was voort te gaan, en zoo werd hun dan zoo aanschouwelijk, hoe ongelukkig de *afdwalende zondaar* is, die God verlaat, en in welk eenen staat van ellende en gevaar, van gebrek en onmagt, ons de zonde stort. Leest nu vooral met aandacht, wat de Heiland, onder het beeld van den herder

en de vrouwe, u leert van Gods *belangstelling* in onze bekeering, en van al dien *arbeid*, dien Hij neemt om ons terecht te brengen. De vrouw ontsteekt de kaars; ziet haar met den bezem alles wegvegen, overal, in elk hoekje, zoo vlijtig zoekende en met zoeken niet ophoudende tot zij haar penning gevonden heeft. De Herder gaat zelf zoeken, en vertrouwt dat niet aan eenen der knechten, want hij stelt er te veel belang in. Wie weet, welk gevaar het dreigt, welligt een leeuw, een beer, of eenig ander wild dier, en een huurling, wien de schapen niet toebehooren, zou op eigene veiligheid bedacht zijn, en vlieden. Hij gaat zelf op weg, ontziet geene moeite, geen heg of struik, zoekt waar hij kan, en houdt niet op met zoeken, tot dat hij eindelijk zijn schaap gevonden heeft, waar over hij zich verblijdt als over een' schat van groote waarde.

Even zoo veel belang stelt God in de bekeering van den zondaar, even zoo gebruikt Hij alle middelen om hen te behouden. Hij ondekt ons in zijn *woord*, hoe ongelukkig

de zonde maakt, waarschuwt tegen de verleiding, en roept ons op om naar zijnen stem te hooren. In dat woord openbaart Hij zijn genadig welbehagen, den weg van behoudenis, en de sterkste verzekeringen van zijne Vaderlijke liefde; daarin wordt de zaligheid des hemels nabij gebragt, onder beelden van hetgeen op aarde begeerlijk is, om onze begeerte op te wekken; onder zoo verschillende beelden, opdat allen, ieder naar zijn' verschillenden smaak, daarop prijs zonden stellen. In het woord is gebruik gemaakt van alles, wat op ons hart' kan werken. Bij dat woord voegt de Hemelsche Vader den Heiligen Geest, om onze harten te openen, om onze stomtheid en ongevoeligheid voor het onzienlijke te overwinnen, om ons te doen voelen, dat het Evangelie niet is het woord van een mensch, maar van God. Hij gebruikt in zijne *Voorzienigheid* duizend middelen, om ons te bekeeren, en zoekt door dezelve, door vreugd en leed, groote en kleine voorvallen, den toegang tot ons hart, om ons tot zich te trekken; door tallooze wel-

daden zoekt Hij ons te overtuigen van zijne goedheid, en ons tot dankbaarheid te stemmen; door gevaren wil Hij ons doen voelen, hoe noodig wij Hem hebben; door ziekte onttrekt Hij ons aan de bedwelling, waarin wij leven, en verheft Hij in onze eenzaamheid Zijne stem, naar welke wij door zoo vele overschreeuwende stemmen in gezonde dagen weigerden te hooren, ja wie kent al die pogingen der liefde Gods, om ons tot bekeering te brengen?

Ziet als wij dat nu lezen, wat God doet tot bekeering, dan moeten wij niet tevreden zijn met dat te weten, maar tot ons zelven inkeeren, en die waarheid kennen met toepassing op ons. En als wij nu, lieve lezers! gij en ik, ons leven nagaan van onze jeugd af, wat vindt gij dan? Is dan niet uw leven enkel geschiedenis van *opzoekende* en *bekeerende genade*? wat gelegenheid hebt gij niet gehad van uwe jeugd af, om Gods genadigen raad te kennen in den dierbaren Verlosser, om van Hem te hooren, die de eenige naam is onder den hemel aan menschen gegeven,

door wien wij moeten zalig worden, en van het geloof in Hem, als den eenigen weg om de vergeving der zonden, de vernieuwing des harten, en al de weldaden, die Hij ons verworven heeft te ontvangen? Wat is er al niet vroeger en later gebeurd, dat u tot nadenken bragt, en overtuigde van uw gevaar, en de behoefte, om in Christus gevonden te worden; wat al niet, dat u zijne genade nabijbragt, en uitlokte tot geloof? hoe veel dat ernst in uwe ziele strooide, en u deed denken aan de eeuwigheid, die gij vergeten hadt, hoe veel, dat u deed zien, dat uw weg niet goed was, en voornemens deed opvatten tot bekeering? Ik ken de geschiedenis niet van uw leven, en nog veel minder de geheime geschiedenis van uw hart, en hetgeen de *Heilige Geest* aan u gedaan heeft, om u te ontdekken aan uwe ellende, en aan de noodzakelijkheid om deel te hebben aan Jezus Christus en zijn heil, om u terug te houden van het kwade, en te genezen van de zonde, om uw hart te verbinden aan dien eenigen Verlosser, en te bearbeiten voor den he-

mel; maar wat al aanwijzingen aan uw hart, wat al kloppingen van uw geweten zult gij bij nadenken u niet kunnen te binnen brengen, al zijt gij er reeds vele vergeten? Het kan zijn, dat zij u onaangenaam waren, gelijk het aan Felix was, toen hij Paulus hoorde; het kan zijn, dat gij die stem, en wel eens niet gemakkelijk, wist te verdooven, en uw hart te sluiten, het was toch het *werk Gods tot uwe bekeering*. Uit deze gelijkenis zien wij, wat het zegt, *bekeerd* te worden, het is *gevonden* te worden door God, die ons *zoekt*, te hooren naar de stem, die ons roept, Gods geest in ons, niet tegen te staan, maar te laten werken, en ons door den genadigen God te laten wederbrengen. Och! beproef toch u zelve, wat uitwerking deze arbeid van Gods liefde op u gehad heeft, of gij waarlijk bekeerd zijt tot den eenigen Herder en Opziener uwer ziele! Sta dan niet langer de genade tegen, maar geef het God gewonnen, die nog niet moede is, en ook door dit stukje nog arbeidt aan uwe bekeering en u toeroept: *ik heb geen lust in uwen*

dood, waarom zoudt gij sterven? verhardt uw hart niet langer, maar neig uw oor, en hoort, en uwe ziele zal leven (1).

Om nog meer te voelen, wat belang God stelt in onze bekeering, moogt gij de toepassing wel lezen, welke de Heer Jezus maakt: *alzo zal er blijdschap in den Hemel zijn — alzo — even gelijk de herder zijne vreugd niet voor zichzelf kan houden, even gelijk de vrouw hare vriendinnen opwekt, om met haar blijde te zijn; alzo zal God zich verheugen, en de gansche hemel doen deelen in zijne blijdschap over eenen zondaar, die zich bekeert, meer dan over negennegentig regtvaardigen, die de bekeering niet noodig hebben.* Het ziet duidelijk op den herder, die eene kudde van honderd schapen had. Hij was zoo verheugd over dat ééne schaap, dat hij had wedergevonden, zoo enkel blijdschap, dat hij aan niets anders dacht, zoo blijde, als of hij niets meer had, als of dit ééne schaap zijnen ganschen rijkdom uitmaakte. Als wij deze toepassing lezen, dan mogen

(1) Ezech XXXIII : 11. Psalm XCV : 8. Jes. LV : 3.

wij wel vragen: kan er in den hemel zóó groote genade wonen? De Heiland geeft ons het antwoord: *Ik zeg u!*

Gelijkenis van den VERLOREN ZOON.

Hier naast moeten wij plaatsen de gelijkenis van den *verloren zoon*, in welke ons de bekeering wordt afgebeeld van eene andere zijde, en geleerd, wat bekeering is van *des menschen kant*, en wat *van ons* gevorderd wordt. Zeker iemand had twee zonen, die eene gelijke opvoeding ontvingen, om eenmaal in hunnen stand nuttige leden der maatschappij te worden, maar wier geaardheid zeer uit een liep. De jongste, tot jaren gekomen, kreeg tegenzin in het vaderlijk huis, en kon zich niet schikken in de voor hem te stille leefwijze; het vaderlijk gezag begon zijne schouders als een zwaar juk te knellen, hij zocht naar meer vrijheid, en naar genoegens die met zijne jeugdige jaren beter overeenkwamen. Hij was ook te groot om onder zijn vader te staan, en als een kind behandeld te worden. Hij vraagt daar-

om het goed, hetwelk hem toekomt, en hoort niet naar de liefderijke vermaningen en waarschuwingen zijns vaders, die, al het gevaarlijke van dezen onberaden stap inziende, zijnen zoon voor de verderfelijke gevolgen zocht te bewaren, doch te vergeefs, hij was oud en wijs genoeg om zichzelf te besturen. Zoodra zijn vader hem zijn deel heeft gegeven, maakt hij schikkingen, om zijn voornemen ten uitvoer te brengen. Jezus zegt: *na niet vele dagen*, zoodra mogelijk, alles bijeen gepakt hebbende, verliet hij 's vaders huis, en is spoedig over de grenzen benen, reizende naar een *vergelegen* land. Wie is nu gelukkiger dan hij, zijn eigen meester te zijn en van niemand af te hangen. Doch maar al te spoedig bleek het, hoe gegrond de vreeze zijns vaders, hoe ongegrond zijn vertrouwen was; het kon niet anders, of in dat vreemde land, in zulke ruime omstandigheden, vond hij aanstonds eene menigte jonge menschen, die de deelgenooten werden van zijne vermakken, en zich aan hem aansloten; die hem dagelijks voorkwamen met vriendelijkheid.

hem telkens nieuwe genoegens opzochten en zich gaarne naar hem schikten. Zoo leefde hij eenigen tijd, van de eene ligtzinnigheid en ongebondenheid tot de andere voortgaande; maar zijne middelen hoe uitgestrekt en overvloedig, waren niet toereikend, om zulk eene kostbare levenswijze goed te maken. Zoo overdadig levende, begon hij gebrek te lijden. Hij moest niet alleen zijne uitgaven beperken, maar kon weldra zich zelf niet eens het noodige bezorgen; en juist nu kwam er iets bij, dat zijne ellende vermeerderde en zijn ondergang verhaastte. Er ontstond een zware *hongersnood*, waardoor de prijs der levensmiddelen steeg, en de eerste noodwendigheden voor hem niet meer te krijgen waren. En wat nu? zal hij nu wederkeeren tot zijnen vader? neen, dan moest hij schuld belijden, en daartoe kan hij niet komen. Zijne vrienden, denkt hij, die zoo veel verpligting aan hem hadden, en zoo menigmaal betuigden, hoe dankbaar en verbonden zij aan hem waren, zullen hem wel helpen; dan pijnlijk werd deze verwachting te leur gesteld, daar zij

onder allerlei voorwendsels zich onttrokken, en hem geheel aan zichzelf overlieten. Er bleef hem niets over in dezen uitersten nood, hoe hard het hem viel, als zich bij een' der *burgers* in de *dienst* te begeven, en dat ging bij klimmende armoede zeer moeilijk, maar eindelijk gelukt hem dit. Hij geeft zijn' nood te kennen, als iemand die door een zamenloop van omstandigheden was ongelukkig geworden, en nu vooral te beklagen, daar die onverwachte hongersnood hem alle uitzigten ontnam, en van de middelen beroofde, om zijne vervallene zaken te herstellen. Zoo vindt hij barmhartigheid, verhuurt zich, en wordt *op het land* gezonden om *de zwijnen te hoeden*, maar ook hiermede was hij niet geholpen, want naarmate de hongersnood grooter werd, werd ook de spijze kariger uitgedeeld, en daar hij niet genoeg kreeg om den honger te stillen, zocht hij zijn buik te vullen met *zwijnen voedsel*; maar ook dat werd hem *verhindert*, daar de eigenaar zorgde, dat zijne zwijnen niet door gebrek aan het volstrekt noodige omkwamen.

Vindt gij niet, dat de Zaligmaker, die onder het beeld van een verloren schaap, den ongelukkigen staat van den afdwalenden zondaar afmaalt, dien met nog treffender en roerender trekken teekent in den verloren zoon? Welk eene diepe ellende en vernedering voor hem, die het in zijn jeugd zoo wel had gehad, in allen overvloed, zich niets had behoeven te ontzeggen; maar hoe moesten vooral Jezus hoorders die vernedering gevoelen. Hij, een zoon van Abraham, nu *zwijnenhoeder!* dieper kon hij niet dalen. Maar vindt gij dan ook niet, dat het ongeluk van den zondaar hier nog veel duidelijker en overtuigender, in deszelfs *eigen aard*, word voorgesteld, dan het kon geschieden onder het beeld van een schaap, hetwelk een redeloos dier is, en dus niet vatbaar voor zedelijkheid, zoo min voor schuld, als voor berouw, en alles, wat bij ons tot eene opregte bekeering behoort. De verloren zoon was *ongelukkig* niet alleen, maar *door eigen schuld*, — ook *misdadig*. Reeds in het vaderlijk huis missen wij in hem dien eerbied en liefde, welke God

eischt; die gezindheid en gezeggelijkheid, welke kinderen zoo wel staat; reeds toen ontdekte hij een zucht naar genoegens, welke het vaderlijk oog niet konden dulden, en eenen geest van tegenspraak en inbeelding, als of hij het beter wist dan zijn vader, hetwelk niet veel goeds beloofde. Neen, hij was nu nog niet zoo erg, als hij naderhand geworden is. Welligt werd hij in den eersten tijd ook bewaard voor die grovere uitspattingen, waarin hij zich vervolgens te buiten ging, dat was de vrucht zijner opvoeding; maar als het hart ontbloot is van beginselen der godsvrucht, is ook de beste opvoeding een te zwak bolwerk tegen de verleiding en bespottung. Wij hooren het uit den mond van zijn oudsten broeder, in welke ongebondenheid hij leefde, en, al willen wij er wat van afkorten: de zaak zelve was te bekend, dan dat de vader het kon tegenspreken. En hoe is het nu met den zondaar, die afwijkt? hij wordt ellendig, maar door zijne *schuld*. Onze ongehoorzaamheid aan God, onze on dankbaarheid, ons gebrek aan onderwer-

ping, en zucht om ons eigen lot te besturen, ons murmureren, ons leven naar den lust van ons hart, en de aanschouwing onzer oogen, ons toegeven aan onze begeerlijkheden, al wijken niet allen even ver af, dat alles maakt ons niet minder schuldig, dan de verloren zoon. Zoo kent God ons, zoo beschrijft Hij ons in zijn woord. In Hem en zijne gemeenschap, in gelijkvormigheid aan Hem, in vereeniging met zijnen wil, is onze ware zaligheid, en wij verlaten Hem, de bron des levenden waters, om het buiten Hem te zoeken in de dingen, welke onzen dorst naar geluk niet lesschen kunnen. Wij bewandelen ieder zijnen eigen weg, maar welke allen, hoe uiteen loopende: ons in het verderf storten. — Laat ons met schaamte en verootmoediging belijden: wij vinden in dien onberaden en verloren zoon ons beeld. Mogten wij hem ook gelijken in zijne bekeering! —

De Heer Jezus zegt, dat hij tot *nadenken* en gevoel van zijn schuld kwam; dat hij *besloot* tot *zijn* vader te gaan en hem schuld te belijden, en dat hij ook dit voor-

nemen *ten uitvoer bragt*. Toen eerst kwam hij tot zichzelf, na dien hongersnood, die hem zijn laatste uitzigt ontnomen had. Zie, dat hij tot armoede kwam, had hij zichzelf te wijten; het kon niet anders, of, toen hij door overdaad zijne goederen verkwist had, moest hij gebrek lijden; maar dat juist *nu* zoo groote hongersnood kwam, was geheel buiten zijn toedoen. Het kwade kwam onmiddellijk van Gods hand, en toch dit kwade was voor hem een zoo gezegend middel om zijn ongevoelig hart te vermurwen, en bij hem eene heilzame verandering te weeg te brengen.

Lieve lezer! laat dit onderwijs voor u niet verloren gaan! Behalven de onheilen, welke de natuurlijke gevolgen zijn onzer zonden, waardoor wij ons geluk verwoesten, onze gezondheid benadeelen, ons leven ondermijnen, en ons in het verderf storten, is er in de wereld nog zooveel ellende, hetwelk geene noodzakelijke vrucht is, uit onze dwaasheid voortvloeiende, maar ons toegezonden van God, en dat menschelijke wijsheid of voorzigtigheid niet ontwijken kan.

Er hoe oordeelen wij daarover? meestal zoo geheel verkeerd. Wij zouden gaarne daarvan verschoond blijven, en hoe dikwerf murmureren wij, als wij tot lijden geroepen worden, en de uitzigten aan alle kanten beneveld worden! Wij weten niet, wat wij doen; de bedoelingen des hemelschen Vaders in het lijden zijn zoo weldadig, en welk eene vreedzame vrucht der gerechtigheid brengen zij aan, als wij ons daardoor laten oefenen? Brengt God u, mijn lezer! op de school des lijdens, zie toch dat doel niet voorbij. Hoe velen juichen voor den troon, en danken nu voor dat leed, hetwelk hen hier deed ontwaken, en leerde naar God te vragen? Lees de omwandeling van onzen Heer, en hoe velen die Hem nooit als helper en redder zouden gekend hebben, indien zij niet door den nood gedrongen waren tot Hem te komen? Voor den verloren zoon moest het eerst stikdonker worden, zou het licht dagen.

Ei, leest eens met aandacht, wat gij hier vindt van den verloren zoon, en merkt op, met welke juiste trekken de Heiland ons

de *ware bekeering* des zondaars teekent. — Als het ons bang wordt, en Gods hand ons tegenheden toezendt tot ontnuchtering, hoe gaat het dan? Men voelt zich wel ongelukkig en begint te klagen; maar de een klaagt over algemeene ellende, waarin hij deelen moet; de ander beklagt zich over tegenheden, welke hem treffen en van welke anderen verschoond blijven; de een over Gods bestel, en de ander over verongelijking van menschen, en men vergeet de eigenlijke oorzaak van onze onzaligheid bij ons zelve te zoeken. Maar als de zondaar bekeerd wordt, leert hij zijne ware behoefte kennen en gevoelt; ik kon het zoo goed hebben nabij God en in zijne gemeenschap, en mijne ellende ontspruit uit mijn afdwalen van God. Zoolang de verloren zoon de oorzaak buiten zichzelf zocht; beproefde hij alle middelen en stortte nog dieper in ongeluk. Wij kennen God niet, als het rustpunt van ons hart. Daar wij een geweten der zonde hebben, hetwelk ons veroordeelt, zien wij in den hoogen God, eenen strengen Regter, van wien wij niets

te hopen, alles te vreezen hebben; als een hard Heer, die wil maaijen, waar Hij niet gezaaid heeft. Die harde gedachten behouden wij, ook onder de bediening van het Evangelie, en durven niet gelooven dat God het wel met ons meent. De afval van den mensch begon met wantrouwen, hetwelk de verleider listig in het hart zaaide, en van deze zonde, welke wij allen van onzen vader overgeërfd hebben, moeten wij genezen worden. Als een zondaar zich bekeert, dan wordt zijn hart geopend voor de ontdekkingen van het Evangelie, dan leert hij anders denken en gevoelen over God, als voorheen; gelijk nu ook bij den verloren zoon het zoo lang verdoofd gevoel ontwaakte, bij de herinnering van hetgeen hij bijna vergeten was, aangaande die zachtmoedige liefde, dat geduld van zijnen vader en zijne, helaas! toen in den wind geslagene, maar toch zoo hartelijke vermaningen en waarschuwingen. Bij dat gevoel ontkiemt nu ook de hope, en zijn voornemen om weder te keeren. Mijn vader is zoo goed voor allen, voor zijne huurlingen zoo goed.

Hij zal medelijden hebben, hoe ik hem ook bedroefde. Neen, hij zal mij niet van honger laten omkomen.

De Zaligmaker teekent ons vooral in deze gelijkenis zoo treffend den *hoofdtrek* eener ware bekeering, in zijne ootmoedige en oprechte *schuldbelijdenis*. Zonder eenige ver-
 schooning zegt hij: *Vader! ik heb gezondigd tegen den hemel en voor u*, en hij beroept zich niet op zijne jeugdige jaren, en gebrek aan ondervinding; hij spreekt niet van het gezelschap, waarin hij toevallig geraakt was, en van hen aan wie hij, wel wat onvoorzigtig, zijn vertrouwen had gegeven, maar omdat hij al te goede gedachten van anderen had, en ieder naar zich zelve beoordeelende, niet kon gelooven, dat zij zoo slecht waren; geen woord van de verzoeking, waaraan hij was blootgesteld en waartegen hij het toch nog zoo lang had uitgehouden, tot dat zij voor hem te zwaar werden, en zijne krachten bezweken; niets van dat alles, wat hij in overvloed vinden kon, en wat wij zoo aanstonds gereed hebben, als ons hart niet opregt is.

Neemt dit toch ter harte, want, hetgeen schuldbelijdenis heet, is niet altoos *oprecht*, of denkt gij niet aan onzen stamvader, die alleenlijk beleed hetgeen al ontdekt was, en hij niet verbergen kon, maar te gelijk verontschuldiging inbragt, en liever zijnen God in het ongelijk stelde. Zoo kan men uit zelfverheffing, niet alleen over de afwijkingen van anderen, en over het bederf van onze tijdgenooten klagen, maar ook in het algemeen spreken van zijn eigen bederf, terwijl men zorgvuldig voor anderen zoekt te bedekken, dat kwaad, hetwelk ons karakter bevlekt, en tot schande zou zijn, zoo men het ontdekte. Als wij waarlijk bekeerd worden, dan zullen wij ootmoedig voor God belijdenis doen van die hoofdzonde, waaraan wij meest schuldig staan, en geene zonde willen voorstaan of zwakheid noemen, of ons beroepen op de zwaarte der verzoeking, of op onze onmagt, maar opregt de zonde belijden, ook in alle verzwarende omstandigheden, als begaan tegen zooveel arbeid van liefde en genade, tegen zoo vele kloppingen en aanwijzingen van Gods Geest aan ons hart.

Toonde de eerste gelijkenis, wat *God* doet; deze leert, wat Hij van *ons* wacht, en toch zien wij ook hier, zooveel in deze gelijkenis mogelijk was, uitblinken de *teederheid* des Hemelschen Vaders en zijne hartelijke belangstelling in onze bekeering; of vindt gij die niet in het vaderlijk onthaal, hetwelk den zoon wachtte bij zijne wederkomst? Hij heeft geen tijd, datgeen te zeggen wat hij zich had voorgenomen. De vader ijelde hem te ontmoet, en omarmde hem, eer hij had uitgesproken, en gaf aanstonds bevel een feestmaal aan te rigten, nieuwe kleederen hem aan te trekken; hij moet zijne ellende vergeten, en weten, dat hij weder als zoon is aangenomen. Als gij dat leest, denkt gij dan niet aan David: *Ik zeide, ik zal belijdenis doen van mijne overtreding, en gij vergaaft de ongerechtigheid mijner zonde* (1). Zoodra hij dit zeide, voelde hij den troost der vergeving, en daarom kende hij den Allerhoogsten als *goed* en *gaarn vergevende* (2), die niet behoeft bewogen te worden, maar zich verblijdt en van harte vergeeft.

(1) Ps. XXXII: 5.

(2) Ps. LXXXVI: 5.

Nog eenen trek moet gij opmerken, geheel naar het leven geteekend: *als hij nog ver was, zag hem zijn vader.* Die ongelukkige laat zich niet aanmelden, als een vreemde noodlijdende, die verzoekt den heer des huizes te spreken; hij ontmoet geen' der dienstknechten, wien hij verzoekt zijn voorspraak te zijn. De vader is de eerste, die hem ziet, en hij ziet hem *van verre*: dat kan het vaderhart alleen verstaan, zoo als geen ander het verstaan kan. Bij het heengaan van zijn' zoon blijft hij zich vader voelen; met een angstig hart en schreiend oog zag hij hem na, en blijft hem nastaren, ook na dat hij vertrokken was. Met welk een weemoed was hij gedurig daar, waar hij hem voor de laatste maal zag; maar met welk een hopen hart, want de liefde hoopt alle dingen, ook dan nog, wanneer elk ander de hoop heeft opgegeven. Honderdmaal had zijn zoekend oog uitgezien, maar altoos vruchteloos; eindelijk slaat het uur der vreugde. Daar van ver schijnt iets te naderen, en de vader ziet het reeds.

Neen, dat kan de zoon, die gezonde jon-

geling niet wezen: dat mager uitgeteerd geraamte, hetwelk zich nauwelijks kan voortslepen; die afzigtelijke gedaante, in gescheurde kleederen. Hij is onkenbaar, maar het vaderlijk hart spreekt. Het is waarlijk de zoon, ja de schuldige; maar daaraan denkt de vader niet, hij ziet zijn' zoon, zijn' ongelukkigen zoon, eindelijk weder.

Wanneer de Zaligmaker ons iets wil doen gevoelen van Gods oneindige liefde, dan beroept Hij zich op het ouderlijk hart, en zegt: *gij, die boos zijt, weet uwe kinderen goede gaven te geven* (1). Wij zijn boos, dat is, afgunstig en ons zelf zoekend, voor ons zelf levend; maar deze boosheid zwijgt in het hart van ouders. Wij verstaan het niet waarlijk te geven, rekenen het duur aan, en eischen strengelijk dankbaarheid; maar ouders weten te geven, zoo als niemand geven kan. Die liefde is de eenige op aarde, die zichzelf vergeet, en alleen voldoen kan door wegschenken. Het is de eenige, waarbij de Goddelijke liefde kan vergeleken worden, en toch is zij niets meer

(1) Luc. XI: 13.

dan eene flauwe straal van dat heerlijk en eeuwig licht. Ziet hoe zwak is de liefde in deze gelijkenis van den vader des verloren zoons, vergeleken met het oorspronkelijke? Slechts schaduw. Denk eens: toen de vader den verloren zoon van verre zag, en toeliep, was deze reeds tot nadenken en berouw gekomen, reeds op den weg naar huis. Hij had reeds den eersten stap gedaan; maar wat doet God? Hij wacht niet, tot dat wij wederkeeren, maar Hij komt ons voor, en doet zelf den eersten stap. In het Evangelie lezen wij zijnen genadigen raad in Christus, die liefde, waardoor Hij den eeniggeboren overgaf tot eene verzoening voor ons. Nu weten wij, dat alle hinderpalen aan zijne zijde zijn uit den weg geruimd, terwijl wij worden opgeroepen tot vertrouwelijk geloof. Van alles is gebruik gemaakt, opdat wij toch zouden hooren en belangstellen in zoo groote zaligheid, die daartoe met allerlei beelden wordt voorgesteld om op aller hart te werken. Wat al verzekering van gunstig onthaal, zoo wij schuld belijden en weder-

keeren, om ons te ernstiger tot bekeering op te wekken!

Bij deze gelijkenis voegt de Heiland nog het bestaan en gedrag van den oudsten zoon, om de Pharizeën en Schriftgeleerden van het verkeerde hunner handelwijze te overtuigen. Die *oudste* zoon was bij de terugkomst zijns broeders *in het veld*, maar wederkeerende hoort hij de *vreugde* in het vaderlijk huis, hoe meer hij nadert, hoe duidelijker hij het *gezang* hoort, en hoe meer *zijne* nieuwsgierigheid wordt opgewekt naar het ongewone, daar het anders zoo stil, en nu sedert een' geruimen tijd zoo treurig was: hij kan niet begrijpen, wat hier toch mogt voorgevallen zijn, roept eenen van de dienstknechten, en verneemt van hem, wat er gebeurd is, dat zijn jongste broeder, met wiens vertrek alle vrolijkheid verbannen scheen, was wedergekomen, dat zijn vader daarover zoo verheugd was, en aanstonds eenen maaltijd had laten aanrigten, waar men thans vrolijk aanzat. Wat zou men nu meer verwacht hebben, dan dat hij ook aanstonds ware ingegaan, om zijnen broeder

te verwelkomen, en de algemeene blijdschap te vergrooten? Maar het tegendeel had plaats: eene andere hartstogt vervulde zijne ziel, de afgunst deed hem elk bewijs van liefde, hetwelk zijn broeder ontving, aanzien als verkorting van zijn regt. Hij werd *toornig*, en ach! in dit oogenblik nu alles zwijgen, en natuur alleen spreken moest, zoo verstoord, dat hij *niet* wilde *inkomen*; en dit bragt stoornis in de vreugd. De vader wachtende op de te huiskomst zijns zoons uit het veld, maar te vergeefs wachtende, verneemt ten laatsten de oorzaak, waarom hij niet verschijnt. Diep bedroefd, gaat hij zelf *naar buiten*, om zijnen zoon te overreden, hopende, dat zijn aanzoek en bidden hem zal overhalen, en welk eene uitwerking had deze inschikkelijkheid? Geene andere dan dat zijn zoon volhoudt, het billijke aantoon van zijne ontevredenheid, en zich scherp beklagt over het ongelijk hem aangedaan. Hij begint met de opgave, hoe hij het gemaakt heeft, en door zijn' vader behandeld is. *Vader! zoo vele jaren ben ik u een gehoorzame zoon geweest, en heb*

nooit uw gebod overtreden, hoe gij het ook maakte, het was mij altoos wel, en gij hebt nooit iets op mijn gedrag te zeggen gehad. Treffende lofspraak, maar hij zegt het zelf, en het gebeurt wel meer, als menschen van zichzelf spreken, dat men van hunnen lof veilig iets kan aftrekken. En nu vervolgt hij: ofschoon ik altijd zoo gehoorzaam geweest ben, hebt gij mij nooit beloond, *nooit mij een bokje gegeven*, om mij eens met mijne vrienden vrolijk te maken. Lezer! kunt gij dat denken van dien vader? Er is geen twijfel, of zijn vader heeft hem meermalen dit genoeg vergund, maar welligt niet zoo, en zoo dikwijls, als hij verlangde, en niet, zoo als hij waardig was, hij, die meende aanspraak, uitsluitende aanspraak, op alles te hebben, en in de minste onthouding zijner begeerte beleediging en onrecht zag. Wij hooren hier de taal der hartstogten, nu zijn drift ontstoken was door het goed onthaal van zijnen broeder, dat blijkt zoo duidelijk, nu hij vervolgens van hem spreekt. Als *deze uw zoon*, merkt gij wel dat bitse en verwijtende, niet *mijn*

broeder, maar *uw zoon*, die zich in alle ondeugden heeft te bniten gegaan, wedergekomen is, laat gij hem ter eer eenen *kostelijken maaltijd* aanrigten, alsof gij zijne slechte levenswijze goedkeurde. Wanneer hij zich zoo wel gedragen had als ik, had hij geen beter onthaal kunnen wachten, hoe kunt gij zoo verblind zijn, dat gij geen onderscheid maakt tusschen stille gehoorzaamheid en ergerlijke ongebondenheid, maar al uwe liefde geeft aan dien onwaardigen, dien ik mij schaam mijn' broeder te noemen. Hoe zeer steekt bij deze bittere taal niet af, het zachte antwoord des vaders, hoe veel ware hier aan te merken geweest, dat doet de vader niet uit wijsheid. Hij zag, hoe zijn zoon geheel door drift en nijd beheerscht werd, en als iemand zoo zeer door zijne driften beroerd wordt, dan is hij, evenmin als iemand die door drank bevangen is, vatbaar voor rede; men moet dan gelijk Abigaël met Nabal deed, hem eerst laten uitslapen. Heel zacht, maar regt overtuigend en tot het gevoel is het antwoord van den vader: kind! wat reden hebt gij

om u te beklagen, daar *gij altijd in huis* en bij mij zijt, *is alles*, wat gij mogt noodig hebben, *u ten dienst*; — uw broeder is zoo lang hiervan verstoken geweest, was het door zijne schuld, hoe zwaar heeft hij geboet! laat ons *blijde* zijn, hij *was verloren* en is weder *gevonden*, was hij ons als *gestorven*, God heeft hem uit de dooden *opgeweekt*, en aan ons weder gegeven.

Als gij dit leest, voelt gij dan niet, welk eene treffende verdediging van Jezus gedrag tegen de beschuldiging der Pharizeën, dat Hij de zondaren ontving; en hoe treffend ook het karakter en gedrag van den oudsten zoon, om hen te overtuigen, van hunne verkeerde handelwijze. Misschien is er onder u, mijne lezers, wel iemand die meent, dat de Heer Jezus hier de waarheid opoffert, aan zijne zachtmoedigheid en liefde. Hij teekent ons in den oudsten zoon de Schriftgeleerden en Pharizeën, maar deze teekening van hen is veel te gunstig. Hij had hun moeten zeggen: Gij verheft u boven de tollenaars, en gij zijt nog veel erger; gij ziet den splinter in hun oog, en gij hebt

een balk in uw oog; maar nu geeft hij hun den voorrang boven de tollenaars, gelijk die oudste zoon, die altoos gehoorzaam was geweest, en nooit het gebod zijns vaders had overtreden, had boven zijnen ongehoorzamen en schuldigen broeder. Ik verwonder mij niet, lieve lezer! over die bedenking; zij is zoo natuurlijk voor zulken als wij zijn, die bij beschuldiging en tegenspraak, als wij ons beleedigd gevoelen, aanstonds zoo gereed zijn onze bitterheid te toonen en onze vijanden te plaatsen in het ongunstigst licht, als of er niets goeds bij hen was, en dat is ook meestal de reden, dat wij niet verbeteren maar verbitteren, en onzen vijand aanleiding geven tot het vermoeden, dat wij die ongunstige trekken ontleenen uit ons eigen karakter. Ik wil wel gelooven, dat gij die Schriftgeleerden en Pharizeën regt kent, veel beter, dan zij zichzelf kenden, maar indien de Heiland den oudsten zoon nu zoo slecht en huichelachtig geteekend had, dan had hij onmogelijk doel kunnen treffen, en zij hadden dan in dien zoon niet hun eigen beeld, zoo duidelijk als nu, kunnen

zien, maar nu moest hun geweten spreken. Hadden zij, in de schildering van den jongsten zoon, zoo duidelijk den tollenaar gevonden, zoo als zij hem kenden, zoo verrassend moesten zij nu ook in den oudsten zoon hun eigen beeld vinden. Zij murmurerden, dat Hij de tollenaars zoo vriendelijk ontving, en zagen zijne goedheid aan met een boos oog, en die oudste zoon was zoo vertoornd over de minzaamheid, waarmede de vader zijn' jongsten zoon ontving, dat hij weigerde in te komen; en waaruit sproot dat murmureren voort? Uit hunnen hoogmoed, om dat zij het groot onderscheid voelden tusschen hen en de tollenaars. Deze slechte zondaren gaven zich toe aan alle ongerechtigheid, en zij waren zoo naauwgezet en ijverig in de dienst van God, en dienzelfden trek vinden wij in den oudsten broeder, die zoo gehoorzaam was aan zijnen vader.

Ik heb u bij dit slot bepaald, omdat wij daarin zoo veel leerzaams vinden tot waarschuwing en bestuur; ofschoon het niet volstrekt noodig was, om den voornamen

inhoud te verstaan, waarop ik uwe aandacht wilde vestigen, dat in deze drie gelijkenissen de ware bekeering ons geschilderd wordt uit *twee* onderscheidene oogpunten: als het werk van God, dus als *genade*, welke God ons schenkt, en als ons werk, dus als *pligt* tot welken wij geroepen worden. Gaan wij over tot het tweede stuk.

II.

In die onderscheidene oogpunten, moeten wij Gods *wijsheid* en *goedheid* niet voorbijzien. In alle de wegen en handelingen van God met menschen vinden wij eene verwonderlijke eenstemmigheid, in de natuur, en in de genade, ten aanzien van onze uitwendige belangen, en van onze eeuwige aangelegenheden. Hoe menigvuldig en aanhoudend zijn niet onze behoeften naar het ligchaam! om ons leven te onderhouden hebben wij dagelijks het gebruik noodig van spijs en drank, en hoe ontvangen wij die? Wij worden niet onmiddelijk gespijsd door brood, uit den hemel nederdalende, of van

zelf uit de aarde uitspruitende, het behaagt God ons te voeden, in zijnen weg, door het gebruik van middelen. Zal de vruchtbare grond der aarde ons onthalen op hare voortbrengselen, dan moet dezelve met ijver bewerkt worden. Wat moeite kost het niet, om den akker te bewerken, eer wij het zaad daarin kunnen werpen! hier komt inspanning van krachten. en aanhoudende vlijt te pas. God heeft bepaald, dat de mensch in het *zweet zijns aanschijns* zijn brood zal eten (1). Ja hij kan op dertig, en zestig, en in zeer vruchtbaren grond wel eens op honderdvoudige vrucht rekenen, maar ten koste van zweet, en naar mate van welbestede vlijt. Het hangt af van zijne werkzaamheid, en de akker des luijaards brengt niets voort dan doornen en distelen. Het is de algemeene wet van God: *die niet werkt, zal niet eten* (2). Zonder zaaijen kan niet gemaaid worden, en tusschen zaaijen en maaijen is eene zoo naauwkeurige evenredigheid, dat naar mate de landman overvloedig of spaarzaam

(1) Gen. III: 19.

(2) 2 Thess. III: 10.

zaait, hij ook overvloedig of spaarzaam maaijen zal. Van daar in de spreuken van Salomo, welke zoo menigvuldige levenswijsheid bevatten, ook zoo vele opwekkingen tot vlijt en naarstigheid in ons beroep, om in onzen kring te doen, wat onze hand vindt om te doen, en het wijzen op het voorbeeld der mieren, die in den zomer hun brood en voorraad verzamelen; hij leert ons: *de hand des vlijtigen maakt rijk*, van daar ook zoo vele waarschuwingen, en bedreigingen tegen luiheid en ledigheid, tegen *een weinig slapens nog, een weinig nederliggens, een weinig handvrouwens, tot dat de armoede ons als een gewapend man overvalt* (1). Hij leert ons, en de ondervinding bevestigt: *de zoon, die slaapt in den oogst, maakt beschaamd* (2). Ziet, op zich zelf is het wel niet volstrekt noodzakelijk, en God zou ons onmiddelijk kunnen onderhouden, gelijk Hij dagelijks het volk van Israël spijsde, in de woestijn, door manna uit den hemel, omdat toen de gewone wegen hun gesloten

(1) Spr. X: 4. XII: 24. XIII: 3. XV: 19. XIX: 15. XXIV: 30 enz.

(2) Spr. X: 5.

waren, maar het heeft Hem behaagd, in zijnen gewonen weg, ons op te voeden en te verzorgen, bij het gebruik van de middelen, door Hem daartoe verordend, gelijk ook het regenen van het manna ophield, zoodra Israël in Kanaän gekomen was. Het is Gods bevel aan ons: *zaait uw zaad in den morgenstond, en trekt 's avonds uwe hand niet af* (1). In deze schikking is eene groote goedertierenheid, daar vlijt en werkzaamheid voor ons zelf zoo weldadig is, en tevens zulke heilzame vruchten draagt voor de maatschappij. Door inspanning en vlijt worden onze krachten geoefend, onze gezondheid gesterkt, onze rust en vergenoegdheid bevorderd, en ons genot verhoogd, en welk een heil verspreidt de arbeidzaamheid niet in het algemeen, van wat al genoegens en gemak en uitvindingen, van hoeveel hetwelk ons tot veraangenaming des levens dient, zouden wij niet verstoken zijn zonder vlijt en ijver? Terwijl nu een ieder die getrouw en vlijtig is in zijnen kring, niet alleen zijne belangen, en die van zijn huis-

(1) Pred. XI: 6.

gezin, behartigt, maar ook juist daardoor bevorderlijk is aan het algemeen nut. Noeste vlijt en werkzaamheid verspreidt vreugd en leven, en is de band, welke de leden der maatschappij aan elkander verbindt. Zouden wij dan niet dankbaar zijn voor deze ordening van God? te meer, als wij acht geven op het schadelijke van luije ledigheid, welke onze krachten verslapt, en huisgezinnen in armoede stort, en op de verderfelijke gevolgen voor ons hart, of kunnen wij wel tellen de menigvuldige zonden, welke uit de ledigheid voortkomen? Gij kent immers het oud en op ondervinding gegrond spreekwoord: dat ledigheid des Duivels oorkussen is. Of zou er ook onder u iemand zijn, die dacht; „dat laat zich zeer goed zeggen voor menschen, die in een' anderen stand zijn, en op hun gemak kunnen bezig zijn, maar ik vind voor mij zooveel heil niet in deze beschikking, want ik moet te hard werken voor de kost, van den morgen tot den avond, en dan hebben wij het nog sober, wat zijn zij gelukkiger die overvloed hebben, en in een' kring, dat

zij niet meer behoeven te doen, dan zij zelf verkiezen." Ziet toe, dat gij niet te zeer klaagt, gij zoudt u bezondigen, en dat klagen komt voort uit onkunde en kortzigtigheid. De Regeerder der wereld heeft genoeg en moeite, onrust en verwikking, heeft geluk voor menschen met veel meer gelijkheid verdeeld, onder de verschillende standen en kringen, dan wij denken. Welligt is uw werk somtijds zwaar, maar, als gij gelooft, dat God het werk voor u bestemd heeft, dan zal het u ligt vallen, en als gij dan van uw werk vermoeid 't huis kwaamt, mogt gij dan niet met smaak eten, en ondervinden, dat honger de beste saus is? als gij dan met Gods hulpe weder een jaar zijt doorgekomen, en, al is het dan met zwaar werken, het noodige hebt gehad, voelt gij dan u niet gelukkiger, dan gij zoudt wezen, als gij het met stil zitten hadt gekregen? Het kan zijn dat het u somtijds zwaar valt, maar gij weet niet wat gij vooruit hebt boven sommigen, die, ofschoon in de kracht van hun leven, ledig en wer-

keloos zijn. Gij kent niets van die ellendige kwaal van verveling, die hen dikwerf aanspoort om naar middelen van verstrooiing te zoeken, waardoor zij den tijd, dien kostbaren tijd, dat zoo groot geschenk van God, zoo snel voorbij gaande, maar hun onverdragelijk lang, zullen doorbrengen.

Dan, ofschoon geen oogst te wachten is zonder zaaijen, blijkt toch uit de gansche schikking, dat alles afhangt van den Goddelijken zegen op ons werk. De landman moge zijnen akker bearbeiten, en goed zaad aan den grond bevelen, hij kan geen' groeikracht geven; hij kan geen regen of zonneschijn gebieden; hij kan geen tegenspoed en verwoesting weren. Wat al stormen en onweders, dikwerf eene enkele zware hagelbui, kan de hope op één oogenblik beschamen. Het is ons zoo goed en zoo noodig, dat wij onze geheele afhankelijkheid gevoelen van dien God, in wiens hand ons leven is en bij wien alle onze paden zijn, opdat wij Hem verheerlijken, en in alle onze wegen kennen, en daarom moet het blijken, dat noch onze zorg, noch

arbeid zonder Zijnen zegen gedijen. Aan dien zegen is alles gelegen. *Te vergeefs waakt de wachter, zoo de Heer het huis niet bewaakt* (1).

Op gelijke wijze ontvangen wij in alle gevallen het goede, hetwelk Gods goedheid ons verleent in zijnen weg, namelijk, wanneer *wij* van de aangewezen middelen getrouw gebruik maken, en *Hij* onze pogingen voorspoedig maakt, en wanneer wij die middelen verwaarloozen, dan zou het verzoeken van God zijn; zoo wij op zijnen zegen willen wachten. Zijne barmhartigheid heeft gezorgd, dat de aarde zoo vele heilzame planten en kruiden zou voortbrengen, tot genezing van zoo vele ziekten en kwalen, die ons treffen, maar als wij weigeren die geneesmiddelen te gebruiken, is het aan onze eigene dwaasheid te wijten, dat onze kwaal verergert, en ongeneeslijk wordt. Wanneer wij niet hooren naar getrouwe waarschuwingen voor een groot gevaar, dan zijn wij zelve de oorzaak van het kwaad, waar voor God ons wilde bewaren. Gelijk

(2) Ps. CXXVII: 1, 2.

men zonder zaaijen op geen oogst kan rekenen, zoo kunnen jonge menschen, welken aanleg zij ook van God ontvingen, en in welke gunstige gelegenheden geplaatst, wanneer zij van die gelegenheid geen gebruik maken, maar hunne leerjaren verbeuzelen, nooit aan hunne bestemming beantwoorden. Dat naauw verband tusschen het *ontvangen* van Gods zegen, en naarstig *doen* wat onze hand vindt om te doen, ontdekken wij in Gods bestuur door alle eeuwen heen. Jozua, de opvolger van Mozes, en bestemd om Israël te brengen in het land, hetwelk God hunne vaders beloofd had (1), ontving, toen hij gereed was Kanaän in te trekken, de toezegging: Ik zal de Kananieten voor uw aangezicht verdrijven (2), en als wij nu zijne veldtogten lezen, dan bemerken wij in zijn kloek beleid de talenten van een bekwaam en groot veldheer, en zoo blijkt ons, in welken weg de beloften Gods vervuld werden. Is ons dat niet even duidelijk in de geschiedenis van datzelfde volk. Jehova had alle de bewoners des lands hun in

(1) Josua 1.

(2) Deut. XI.

handen gegeven, opdat zij, als een geheel afgezonderd volk, hier volkomen gelukkig mogten zijn, en die belofte is toch niet geheel vervuld geworden (1). De Kananiëten bleven, hun ten strik, in het midden van hen wonen; van waar dit? Niet omdat God ophield aan zijn woord te gedenken, en niet verder hunne wapenen zegende, maar omdat zij, in ongehoorzaamheid aan God, niet langer de wapenen gebruikten. Hoe naauw het verband is tusschen geven en ontvangen, tusschen belofte en vervulling, ziet dat ook in de schipbreuk van Paulus (2). De Apostel wekt zijne togtgenooten op om goeds moeds te zijn. Zij zouden op een eiland vervallen, doch niemand zou daarbij het leven verliezen. Hij verklaart, wat belofte hij door een' Engel van zijnen Heer ontvangen had. God heeft u geschonken allen die met u varen; en toen de scheepslieden vervolgens zochten te ontvlugten, en onder het voorwendsel van de ankers uit het voorschip te willen uitbrengen, de boot in zee nederlieten, verklaart

(1) Richt. I.

(2) Hand. XXVII.

de Apostel uitdrukkelijk; indien deze niet in het schip blijven, zoo kunt gij niet behouden worden.

En als gij dan de goedertierenheid en wijsheid Gods erkent in de natuur, zoudt gij die dan niet opmerken in de genade? Zoo is het met onze bekeering, welke ons, naar zijne wijsheid, wordt voorgesteld als *ons* werk, en dure verpligting. Ziet als wij zondigen, verlaten wij God, en keeren ons af, een iegelijk op zijnen weg, maar is het dan niet betamelijk en billijk, dat wij wederkeeren tot die gehoorzaamheid aan God, waarvan wij ons verwijderden. Uw geweten moet u overtuigen, zoo moet het, en u Gods goedheid doen voelen, die u roept tot bekeering, want de zonde maakt ons zoo rampzalig, en elke zonde doet ons te dieper zinken, iedere zonde, waaraan wij ons moedwillig overgeven, verduistert nog meer het verstand, brengt nieuwe onrust voor ons geweten, verhardt ons hart, en maakt ons het wederkeeren moeilijk; en zoudt gij, wanneer gij u op een' gevaarlijken dwaalweg bevondt, het geen goedheid

noemen, wanneer u iemand vriendelijk waarschuwde voor het gevaar, zoo gij voortgaan wildet, en u den weg aanwees, om op het regte pad te komen? Nu, hetzelfde doet God, die ons toeroept om de slechtigheden te verlaten, die ons in het verderf zouden storten, en te treden op den weg die ten leven leidt. Het is met dezen pligt, gelijk met alle andere geboden van God, zij bedoelen ons heil, en elk, die den weg van Gods geboden bewandelt, ondervindt de waarheid van het getuigenis daaraan gegeven door den dichter: *in de onderhouding daarvan is grooten loon* (1). De bekeering en *godzaligheid* is waarlijk *groot gewin* (2). Gij moet het ook goedheid noemen, dat bekeering u als *pligt* en *wet* wordt voorgeschreven, als zij alleen voorkwamen als geschenk, zegen, weldaad, wat zou dan menigmaal bij ons het gevolg zijn? dat wij twijfelden, of God het wel meende en wilde, die twijfel moet nu ophouden; het is niet aan onze keuze overgelaten, wij worden verplicht tot bekeering door Gods bevel, het

(1) Ps. XIX : 12.

(2) I Tm. VI : 6.

is een zoo ernstig gebod, nu kunnen wij er niet aan twifelen, of God wil, dat wij ons bekeeren.

Nog veel hooger moet onze dankbaarheid klimmen, daar diezelfde bekeering het werk is *van God*, en weldaad, en geschenk zijner genade, eilieve! denkt eens na, en gij zult het gevoelen. Ware bekeering is wat meer, dan men in het algemeen denkt. Buiten twijfel behoort het tot onze bekeering, dat wij van die ongeregtigheden afstand doen, waardoor wij onzen wandel bevlecken, en ons toelleggen op de uitoefening der tegenovergestelde deugden. Neen, er kan geene bekeering zijn, waar hare vruchten niet gevonden worden. Gij ziet uit het voorbeeld van Zacheus (1), dat daarin de opregtheid blijkt onzer bekeering; maar ware bekeering is ook eene verandering van onzen inwendigen zin, en van ons hart, hetwelk bedorven is. Maar nu weet gij het immers, dat een kwade boom niet goed kan worden, alleen door het afkappen der takken, en wegnemen van de kwade vruch-

(1) Luc. XIX-

ten, en even zoo min wordt ons hart gereinigd, alleen door uitwendige beteugeling van ons gedrag. Het is wel goed, dat hij, die zich schuldig maakte aan lasteren en kwaadspreken, wanneer hij bemerkt hoe vele vijanden hij zich daardoor verwekte, afstand doet van het kwaad, en bedachtzaam leert waken over zijne tong; zult gij het niet goedkeuren, dat hij, die zich door den drank, of andere ongebondenheid, eene gevaarlijke ziekte heeft op den hals gehaald, na herstelling, uit liefde tot zijn leven, de matigheid betracht? Zult gij het niet gelukkig noemen voor de maatschappij, dat velen, al is het dan ook alleen uit vrees voor straf, van het kwade worden teruggehouden? Maar ware bekeering is wat anders, en deze is zoo gemakkelijk niet. Het werk der bekeering is te zwaar voor onze krachten.

Om u daarvan te overtuigen, wil ik u nu alleen bepalen bij dien volmaakten regel van Gods goede en heilige wet, waaruit wij onze zonde kennen, en weten, wat den Heere onzen God welbehagelijk is. Hij eischt ons

gansche hart voor Hem op, en wil, dat wij *Hem liefhebben boven alles*, Hem onbepaald ons vertrouwen schenken, en blijmoedig ons aan Zijnen wil onderwerpen. Zulk een bestaan is niet ons eigen, want wij dragen het beeld van onzen stamvader. Hebt gij wel eens in den Bijbel met aandacht gelezen de geschiedenis van 's menschen val, en gelet op het begin van ons bederf, en die verwoesting, welke de zonde bij ons gemaakt heeft? Ik heb u reeds herinnerd, met welk eene listigheid de verleider *wantrouwen* wist te zaaijen in het menschelijk hart, als of God het niet wel met hen meende. Dat wantrouwen is de moeder-zonde, waaruit alle andere voortkomen. Hierdoor kwam de mensch tot overtreding, en het eten der verbodene vrucht. Ofschoon de ontfermende God op den dag des afvals reeds genade verkondigde, eer het wantrouwen tot wanhoop kon opschieten, zoo is toch onze gansche natuur met dat vergif besmet geworden, en hoe zullen wij ons van deze erfkwaal genezen, wij, die bezwaard met een geweten der zonde in

den heiligen God eenen vijand zien, van wien wij niets te hopen, alles te vreezen hebben? Dat kwaad heeft ons zoo doortrokken, dat ook onder hen, die het Evangelie hooren, deze slangenwijsheid zoo verleidend is, en zelfs bij degenen, die ernstiger leerden denken, onder den schijn van voorzigtigheid, en vreeze voor bedrog, zich kan verbergen. Zullen wij bekeerd worden tot het geloof en vertrouwen, dan moet God zelve vertrouwen en liefde in onze harten uitstorten. God wil dat wij onzen *naasten* zullen *liefshebben als ons zelve*. Wij kennen het onbepaalde van dit gebod, uit de verklaring van onzen Heer, tegen de hatelijke uitzondering, en de verdraaijing der Schriftgeleerden, en weten nu, dat onze liefde zich moet uitstrekken tot onze vijanden, welken ook, zonder onderscheid. Maar hoe geheel strijdt deze wil van God tegen de bedorven smaak van ons hart. Door dwaze eigenliefde bestuurd, stellen wij ons zelf, en ons belang, en onzen zin, tot ons doel, en zoeken slechts ons zelve. Als onze eigenliefde zich be-

leedigd gevoelt, en zij is zoo ligt geraakt, dan spaart zij niets, en wil alles aan haar belang opofferen. Ons verstand als den regel van waarheid, en onzen smaak als de toetssteen van het goede en schoone beschouwende, kunnen wij geen tegenspraak of tegenwerken dulden. Wat wij liefde noemen, is niet meer dan goedkeuring van hetgeen, waarin anderen met ons eens zijn, en van de achting en goedwilligheid, welke zij ons bewijzen willen; maar, zoodra zij onzen hoogmoed niet meer vleijen, worden zij onze vijanden, en in wat ongunstig licht plaatsen wij dan hun karakter. Aanstonds ontdekken wij de kleinste vlekjes, die wij vergrooten, verdenken wij hen van verkeerde bedoelingen, en weten ons zoo ligt bedrogen hart, omdat het wel bedrogen wil zijn, wijs te maken, dat wij niet hen, maar het kwade in hen haten. Hoe zullen wij nu leeren ook onzen vijand lief te hebben. Wij kunnen misschien wel onzen haat ontveinzen, en de bitterheid van ons hart zorgvuldig verbergen, maar liefhebben als ons zelve, zoo als God wil, zijn belang

ons aantrekken, alsof het ons belang was, ons opregt verblijden in zijne vreugd, deelen in zijn leed, het is ons onmogelijk. Even zoo onmogelijk vindt gij voor ons *zintlijke* menschen, onder de magt der zienlijke dingen en der wereldsche begeerlijkheden, ons te verheffen boven het stof, te zoeken wat boven is, te dooden de leden die op aarde zijn en zoo vele beminnelijke deugden uit te oefenen (1). Dan, hetgeen ik opgaf is overtuigend genoeg, dat bekeering onze krachten te boven gaat; en zoo wij nu niets anders wisten, als dat bekeering onze *pligt* is, wat zou dan het gevolg zijn! Of dat wij ons met eene zeer gebrekkige bekeering te vrede hielden, en het zoo ver bragten, als wij konden, tot het onmogelijke kan toch niemand gedwongen worden; of wij zouden, bij meerder ernst, en op ons hart lettende, het moedeloos moeten opgeven; maar nu ons geleerd wordt, dat de bekeering een geschenk is der *genade*, nu is er hope. De Apostelen prediken voor een' joodschen raad, de grootste vijanden

(1) Coll. III.

van onzen Heer, dat Hij aan de rechterhand Gods verhoogd is om aan Israël, 't welk hem verworpen had, bekeering en vergeving der zonden te schenken. Welk eene dankstof, dat de bekeering geschonken wordt door Hem, die de uitdeeler is van alle hemelsche gaven en schatten door den Heiligen Geest, door Hem, die zoo rijk is over degenen, die hem aanroepen, die zoo veel geven kan, en zoo gaarne geeft, voor wien geven behoefte is.

Laat mij er dit nog bijvoegen, wij moeten de zorg en barmhartigheid Gods ook daar in opmerken, dat Hij die *beide* oogpunten zoo naauw *vereenigd* heeft. Onze bekeering is het *werk*, dat God van ons vordert, en onze bekeering is *genade*, welke God ons geeft. Ziet, dat schijnen ons twee waarheden te zijn, ofschoon eigenlijk slechts ééne, het is dezelfde waarheid, maar het is ons niet gegeven, op deze school onzer minderjarigheid, dat op eenmaal te overzien. Wij moeten die oogpunten afzonderlijk, na elkander beschouwen, maar zoo kan het ons voorkomen, als of die twee

waarheden tegen elkander strijdig waren, en zoo moesten wij gevaar loopen, om slechts ééne van beide, een ieder naar zijn' smaak te kiezen, en juist daardoor de andere voor dwaling te houden en te verwerpen, en zoo zouden wij maar eene halve; neen, veel meer slechts ééne verminkte waarheid overhouden, en de waarheid zelve, ons door God gegeven, en met haar ook de kracht en den troost daarvan verliezen. Voor dat schadelijk gevolg wil Gods liefde ons beveiligen, en daarom behaagt het Hem, ons aan te toonen, welk naauw en onverbreekbaar verband tusschen beide is. Het is met onze bekeering, als met alle pligten, waartoe wij geroepen worden, als met alle gaven, welke God ons schenkt; elke pligt is genade. Al wat God van ons eischt, belooft Hij ons ook, de Allerhoogste is niet tevreden met de gehoorzaamheid, en de onderwerping van een' slaaf, Hij wil ons hart; eene gehoorzaamheid van een' zoon, eene onderwerping, niet omdat men moet, en niet anders kan, maar blijmoedig en van zelf;

Hij wil niet, dat wij Hem houden voor een' harden Heer, die maaijen wil waar Hij niet gezaaid heeft. Hij vraagt niets van ons, of Hij wil zelf het geven, opdat wij zouden leeren Zijne geboden in gebeden te veranderen, gelijk Ps. 119: *Gij hebt geboden, dat men uwe geboden zeer bewaren zal; Och dat mijne wegen gerigt werden, om uwe inzettingen te bewaren!* Even zoo is elke genade met pligt verbonden. God belooft ons al het goede, dat wij behoeven, maar in zijnen weg. Het is alleen door het gebruik van de aangewezenen middelen, dat wij het beloofde goed deelachtig worden. Toen de Israëlieten in de woestijn door de vergiftige slangen waren gebeten, was het alleen door het zien op de koperen slang, dat zij genezen wierden (1). Naäman werd niet genezen van zijne melaatschheid, dan door de wateren der Jordaan (2); Hiskia alleen door een klomp vijgen op de wond (3). Dat vindt gij meermalen in de wonderen, door onzen Heer, of denkt gij niet aan de genezing van den blind geboren? en dat is zoo

(1) Num. XXI: 8 (2) 2 Kon. V: 10. (3) 2 Kor. XX: 7.

geheel geschikt naar onzen redelijken aanleg, want zoo blijkt het dan bij de proeve, aan den eenen kant, of wij wel waarlijk vertrouwen op de magt en goedheid van onzen Heer, en het op zijn woord en belofte durven laten aankomen, en aan den anderen kant, of wij er belang in stellen, en dat goed waarlijk begeeren, hetwelk Hij ons geven wil.

III.

Maar, lieve lezers! het is niet genoeg, dat wij dit weten, het moet den regten invloed op onze harten hebben. Wij worden geroepen om ons te *bekeeren* van de zonde; laten wij ons zelve beproeven, zijn wij reeds begonnen aan dat gewigtig werk, en gelijk de verloren zoon, tot nadenken gekomen? is het ook bij ons: *Ik zal opstaan en tot God gaan, met opregte belijdenis van mijne schuld?* gelijken wij naar hem, door het verlaten van onzen weg, of blijven wij nog onze zonden aan de hand houden en voorspreken? brengen de onheilen, die ons overkomen, ons tot God

of verharden wij ons hart, en weigeren wij de tucht aan te nemen? dat wij ons beproeven: wat doet God niet aanhoudend aan ons om ons te bekeeren? Het zoeken van den herder is maar een flauw beeld van opzoekende liefde, die niet moede wordt aan ons te arbeiden. Ieder vrage zich: heb ik al gehoord naar zijne stem, of is al die arbeid aan mij nog te vergeefs geweest? heb ik, gelijk het verloren schaap, mij reeds laten vinden, en wederbrengen tot dien goeden Herder, of volhard ik nog in mijn afzwerven? gij zult hoop ik niet denken, dat gij de bekeering niet noodig hebt, en u gerust stellen op de groote voorregten, die gij geniet, door den doop, waardoor gij in de gemeente van onzen Heer zijt ingelijfd, door uwe belijdenis, waarop gij tot leden van Christus zijt aangenomen, door het H. Avondmaal, hetwelk u de belofte verzegelde van vergeving der zonden in Jezus bloed, even gelijk de Joden meenden den doop en de prediking van Johannes en van Jezus Christus niet noodig te hebben, als behoorende tot het volk en erfdeel des

Heeren, waarop Jehova zulk eene bijzondere¹ betrekking had, meer dan op alle andere volken. Zulke menschen zullen wel dit stukje niet lezen, om dat het hun niet aangaat, maar als iemand hunner het in handen krijgt, zou ik hem in den naam van God bidden, eens ernstig te letten op het onderwijs van den Heere Jezus zelf in de gelijkenis van den verloren zoon. Die onberaden jongeling was, even zoo wel als zijn oudste broeder, zoon van den liefhebbenden vader, maar toch zou hij in ellende en gebrek hebben moeten omkomen, zoo hij niet ware wedergekeerd. Ik zou hem wijzen op hetgeen de Heiland zegt van datzelfde zoo door God begenadigde volk, van die kinderen des Koninkrijks, die zouden buiten geworpen worden (1), en op den Apostel Paulus, die de gemeente te Corinthe waarschuwt door het voorbeeld der Israeliten, die dezelfde geestelijke spijs en drank waren deelachtig geweest, en toch niet in het beloofde land hadden kunnen ingaan (2). Gij mijne lezers! zult het wel erkennen, dat gij zon-

(1) Matth. VIII 12.

(2) 1 Cor. X: 1-12.

daars voor God zijt, en door de zonde bedorven, en dat wij allen de bekeering noodig hebben, en zonder haar in het Koninkrijk der hemelen niet kunnen ingaan. Daarom wil ik u nu nog bepalen bij het *voordeel*, hetwelk wij met des Heiland's onderwijs doen kunnen, als wij op zijne wijsheid en goedheid letten, in het voorstellen onzer bekeering onder die twee oogpunten. Uw geweten zal het u zeggen: willen wij ware leerlingen zijn van dien besten meester, dan moeten wij het onderwijs ook zoo ontvangen als Hij het ons geeft, en wij mogen niet van elkander scheiden, wat Hij zoo naauw vereenigt.

Gij zult wel eens hebben gelezen, dat de Zaligmaker, toen Hij zijne jongeren aanstelde, hun het beval gaf, om *opregt* te zijn, gelijk de duiven, en *voorzigtig*, gelijk de slangen (1). Waarom die *twee* pligten naast elkander geplaatst? om hen in het midden van den regten weg te houden. Elke deugd heeft hare eigene grenzen, die men zonder te ontaarden, niet kan overschrijden. Hebt

(1) Matth. X: 16.

gij niet wel opregtheid hooren noemen, het welk de bescheidenheid kwetste, en de na-deeligste gevolgen had, en als voorzigtig-heid hooren prijzen, dat opregtheid miste, en in sluwheid en listigheid ontaardde. Ik geloof wel, als men van twee kwaden het minste moet kiezen, dat het dan beter is, dat de opregtheid der duiven alleen ge-vonden worde, dan het scherpe, slimme slangen-oog, zonder duiven-zachtheid en eenvoudigheid; maar, die naar Jezus hoort, kiest niets kwaads. Neen, het is geen goed teeken, dat men, gelijk de Pharizeën in Jezus tijd, onderscheid maakt tusschen groote en kleine geboden, en met onzen grooten Wet-gever in onderhandeling zoekt te treden, en te naauwgezetter sommige wil onderhou-den, om andere te vrijer te overtreden. Te-geen zulk eene onopregtheid waarschuwt Jaco-bus zoo ernstig: *die gezegd heeft: gij zult liefhebben, heeft ook gezegd: gij zult niet dood-slaan. Die dan in één struikelt, is overtreder der wet, en schuldig aan alle geboden* (1).

Even zoo mogen wij ook van de waar-

(1) Jac. II: 10, 11.

heden, welke God ons openbaart, niet enkele uitkiezen, die wij aannemen om de andere in de schaduw te plaatsen, want dan rust ons geloof niet op het getuigenis Gods, hetwelk onfeilbaar zeker is, maar op onzen bijzonderen en bedorven smaak; als wij waarlijk gelooven, dan is ons alles heilig, wat *God* zegt, en omdat *Hij* het zegt. Wij kunnen niet altijd het verband doorzien van de waarheden, omdat wij, op deze eerste school onzer opvoeding, ons nog in een' kindschen staat bevinden, maar dat is ook minder noodig, dan dat wij die, met blijdschap, als zoo zalig voor ons, met het hart aannemen. Niet het kennen op zich zelve, maar het geloovig kennen, draagt voor ons zulke heerlijke vruchten.

Laat ons dan tot beproeving van onze gezindheid ten slotte ons nog bepalen bij deze twee gewigtige punten:

Het is God, die ons de ware bekeering ten leven *moet* schenken, en

Het is God, die ons de ware bekeering ten leven *wil* schenken.

God moet de ware bekeering schenken. Dat hebt gij nu gehoord uit Jezus mond. Het afgedwaalde schaap zou zijn omgekomen, zonder de zorg en moeite van den herder. Evenmin kunnen dwalende zondaars wederkeeren, zonder de genade. Daarom ontving de Heere Jezus de tollenaars en zondaren, want Hij was gekomen om zondaars tot bekeering te roepen, om te zoeken en te zaligen, dat verloren is. Hoe denkt gij daar over? men loopt gevaar om het, of *voorbij te zien*, of te *misbruiken*, en beide is voor ons zoo gevaarlijk. Men vindt er, die meenen, dat de bekeering eene ligte zaak is, tot welke zij gemakkelijk komen kunnen, en die, ja ware bekeering geen lust hebbende, haar uitstellen tot een volgenden tijd. Men vindt er, die de bekeering hoog noodig achten voor tollenaars, maar minder voor hen, als alleen bij enkele afwijkingen, maar waarover zij berouw hebben; die, een onberispelijk leven, of de overwinning van eenige ergerlijke zonden, voor ware bekeering houdende, het meenen alreeds ver gebracht te hebben. Men vindt er, die, door

hun geweten benaauwd, zich allerlei pijnigingen en verloocheningen getroosten, om weder goed te maken, wat zij door de zonde bedorven hebben, en hunne hope op Gods gunst afhankelijk maken van het welgelukken hunner pogingen. Men vindt er, die nog andere verkeerde begrippen van bekeering hebben, omdat zij die niet kennen als *genade*, welke wij van God moeten ontvangen, daar wij ons die niet geven kunnen. Het is daarom, dat de Bijbel de bekeering voorstelt onder beelden, die ons ons eigen onvermogen, en de noodzakelijkheid des heiligen Geestes aanwijzen, als eene nieuwe *geboorte*, eene *opstanding* uit den doode, eene nieuwe *schepping* (1). Uit het geen gezegd is, kunt gij duidelijk zien: zonder Gods genade kunnen wij niet tot bekeering komen (2). De wet, die het goede beloont, en op overtreding straf dreigt, kan ons niet tot bekeering brengen. Zij kan ons wel vreeze instorten van zonden, en terughouden, maar dat is geen bekeering. Zij mag overtuigen, maar kan de onheilige

(1) Joh. III: 5.

(2) Eph. II: 5, 6, 10.

drift niet overwinnen. Wij kunnen wel, door vrees gedrongen, het kwaad nalaten, maar ons hart treurt over zoo harde wet, en blijft het kwade liefhebben. Wij kunnen wel de eene zonde door de andere verwinnen, maar onmogelijk aller zonden vijand worden. Denk zelf eens na, wat bekeering is van ons hart, en inwendig bestaan naar het beeld van God. Wat vrees de wet aanjaagt, al waren hare bedreigingen nog sterker, zij kan ons niet leeren, God lief te hebben, als ons hoogste goed. Wij kunnen gebragt worden tot de gehoorzaamheid van een' slaaf, maar niet tot de kinderlijke onderwerping van eenen zoon; zij kan ons niet leeren onzen naaste lief te hebben. Als wij onzen vijand niet benadeelen, niet lasteren dan brengen wij het zoo ver, als wij kunnen; maar met het hart lief te hebben, en geen kwaad te denken, dat is ons al te hard. In Jezus Christus te gelooven, en in te stemmen in eenen weg van verlossing, waarin genade heerscht, dat strijdt geheel tegen onzen hoogmoed. Ons zelve verloochenen, onzen eigen zin en lagere neigingen en be-

geerlijkheden, ons te onttrekken aan de heerschappij der zinlijke dingen, en te bedenken en te zoeken, dat boven is; neen, daartoe kan geene wet of overtuiging ons brengen. Onze ware bekeering begint in het hart, en draagt dan vruchten in het leven: bekeering ontspruit uit hartelijke vreugd in God door Jezus Christus, en dan volgt van zelf een hartelijke lust, om in alle goede werken te leven. Geen' wet, die dreigt en straft, kan het hart veranderen, maar als de liefde Gods in Christus, door levendig geloof wordt aangenomen, dan wordt het hart verteederd, en dan wordt die wet, niet als dreigend en beloonend, om daarvan onze hope afhankelijk te maken, maar als heilige wil van God, en onderwijs wat Hem welbehagelijk is, ons als regel om dankbaar voor de genade te leven, regt dierbaar. Wilt gij dan waarlijk bekeerd worden, ontvang die als genade; laat u door God een verzoend hart geven, en wat u nu onmogelijk is, zal u wel gelukken, en gij zult weten: *Zijne geboden zijn niet zwaar, maar een ligt jok* (1).

(1) Matth. XI: 30. 1 Johan. V: 3.

Maar wij moeten ook toezien, dat wij geen misbruik daarvan maken: *God moet ons de bekeering geven.* Door het bederf van ons hart loopen wij zoo groot gevaar van misbruik, veel meer hier, dan elders; niet waar, wij weten, dat alle goede gaven nederdalen van Hem, die de Vader is der lichten, en in wiens hand ons leven is, en bij wien alle onze paden zijn. Wij weten, te vergeefs is vroeg opstaan, en bouwen, en werken, God moet het ons wel doen gelukken, alles hangt af van zijn' zegen, en zonder dien kan onze zorg noch arbeid gedijen. God moet het geven; ziet in het gewone leven vindt men geen voedsel tot verzuim in deze waarheid. Ja men treft helaas! menschen aan, die God niet kennen in hunne wegen, aan God niet denken, en het alleen van hun vlijt en werken wachten; maar gij vindt geen landman, die het land weigert te bearbeiten, geen koopman of winkelier, die zijne zaken verwaarloost, omdat het Gods zegen is, waarvan het alleen afhangt; geen veldheer, die, in de nabijheid van den vijand, wanneer een beslis-

sende slag op handen is, verzuimen zal de naauwkeurigste berigten in te nemen, en de beste maatregelen te nemen; geen zeeman, die, bij het opkomen van een' geduchten storm, werkeloos zal zijn, omdat het welgelukken van Gods zegen afhangt; en toch dat misbruik vindt men met betrekking tot oneindig gewigtiger aangelegenheden, en wat mag daarvan de reden zijn? Die ligt in ons hart. De landman en koopman zijn niet onverschillig omtrent winst en verlies. De veldheer verlangt naar de overwinning, en de schipper wenscht behouden te worden, maar zoo is men niet gezind omtrent de bekeering. De meeste menschen verlangen geen' bekeering, en hoe velen die het weten, dat zij zonder bekeering niet in den hemel kunnen komen, hebben een afkeer van bekeering, en willen alleen daarom zich de bekeering getroosten, even als een kranke zich een walgelijk geneesmiddel getroost, om toch maar genezen te worden. Is het dan wel wonder, dat zulken zoeken te berekenen, met hoe weinig bekeering zij kunnen toekomen, om toch hope te hebben? Is

het wonder ook, dat zij hun geweten als het hen ontrust, daardoor zoeken in slaap te wiegen: *God moet hun de bekeering geven?* Neen, dat is geen leugentaal, dat is aanbiddelijke waarheid. God alleen moet u de bekeering geven, en als God u die niet geeft, dan is er geen raad voor u om bekeerd te worden. Wat gij dan ook doet, het is u onmogelijk, want gij kunt die hooge gift Hem niet als uit de handen breken.

Maar weet gij wel, dat deze waarheid niet in staat is, om uwe onbekeerlijkheid te verontschuldigen, en dat uw geweten als het ontwaakt, dan vreesselijk tegen u getuigen zal, want deze waarheid staat in het nauwst verband met eene andere niet minder zekere: *het is God die de ware bekeering ten leven schenken wil.* Hebt gij dat niet gehoord uit den mond van Jezus Christus zelve, dien Leeraar der waarheid? met welke sterke trekken teekende Hij ons in dien Herder, die het verloren schaap zocht en vond, de teedere belangstelling van den Allerhoogsten in de bekeering van verlorene zondaren. Eilieve! lees nog eens de toe-

passing: *alzoó zeg ik u: zal er voor de Engelen blijdschap zijn over éénen zondaar, die zich bekeert.* Niemand heeft ooit God gezien; niemand kent den Vader en zijn wil en welbehagen, dan de Zoon, en Hij, de eeniggeboren, die in den schoot des Vaders is, openbaart Hem zoo aan ons: „Zondaar! als gij u bekeert, dan verblijdt gij den hemel, dan verblijdt gij de Engelen Gods, omdat zij deelen in de vreugde van God, onzen grooten Herder en Schepper, wien wij door de zonde verlaten hebben.” Zondaar! al wat in het groote heelal het met God en met onzen gezegenden Verlosser eens is, verblijdt zich over uwe bekeering; alleen de nijdige hel, die aan Jezus Christus zijn hooge Middelaars vreugd, en aan ons de zaligheid onzer zielen misgunt, zou er zich in bedroeven. God beware u dat gij hem die blijdschap geeft. Laat toch uw oor en hart gesloten zijn voor de slangentaal der verleiding, maar geopend voor het onderwijs van onzen Heer; cilieve! hoor naar zijne stem, en uwe ziel zal leven.

Misschien is er, onder de lezers van

dit stukje, die wel instemt met de waarheid ons in het Evangelie geopenbaard, en gevoelt wat zou ik gelukkig zijn, wanneer ik den troost der waarheid aan mijn hart mogt smaken, maar ik durf het voor mij zelve niet gelooven; ik ben zoo bevreesd voor mijn hart, hetwelk ik niet vertrouwen kan. Als ik eens te veel van Gods liefde voor mij, zoo ellendigen en onwaardigen geloofde, dan mogt ik mij bedriegen, ik weet niet beter, of het is mij te doen om van de zonden bekeerd te worden; ik stel mij daarom ook in den weg, om tot die bekeering te komen, maak getrouw gebruik van de middelen der genade, lees dagelijks den Bijbel, en bid aanhoudend om bekeering; maar wat ik ook doe, ik kan tot de ware bekeering niet komen. Het is, als of de hemel voor mij gesloten is, en God mij niet hoort. Onder de reinste Evangeliebediening, onder het lezen, bij het gebed, blijft mijn hart zoo koud en ongevoelig, hoe zou ik dan nog mij mogen vleijen met die hope, dat God ook aan mij die bekeering ten leven wil schenken! Kom,

lieve lezer! nu gij zoo gul uw hart voor mij opent, wil ik, ook even gul met u spreken; ontvang het eenvoudig woord, ik bid den Heiligen Geest die ook het eenvoudigste wil gebruiken, dat Hij het aan uw hart zegene en vruchtbaar make. Gij weet het uit uwen Bijbel, uit het onderwijs van den Heiligen Geest, die door de Profeten en Apostelen sprak, en uit de verzekering van den Heiland zelven, dat *Hij* uwe bekeering wil, en als gij dat nu ook *wilt*, en toch de bekeering niet vindt die gij zocht, van waar komt dat? wat mag daarvan de reden zijn? die moet, of van zijn kant, of van uwe zijde komen. Dat wij het eens ernstig onderzoeken.

Wat denkt gij? Zou God waarlijk willen? Men vindt wel menschen, die inderdaad zoo goed niet zijn, als zij schijnen, die veel beloven, maar in het geven ons ontvallen. Voorzigtigheid raadt dan wantrouwen aan, maar verdient zulks de God en Vader van alle barmhartigheid? Verdient dat die dierbare Zaligmaker, die zich voor ons in den dood gaf? Verdient dat de Heilige Geest,

die in den doop beloofd heeft, ons toe te eigenen, wat wij in Christus hebben, de vergeving der zonden, en de dagelijksche vernieuwing onzes levens. Daar aan kunt gij niet twifelen, dat God uwe bekeering wil. Neen! bij Hem is de reden niet, als gij niet tot bekeering komt. O kondt gij eens besluiten die reden in uzelf te zoeken. Het is toch ongelukkig, dat wij zoo achterdochtig zijn, waar wij niet moesten, niet mogen, omtrent Gods verklaarde gezindheid, en dat wij zoo goed vertrouwen hebben, waar wij niet te waakzaam en te voorzigtig kunnen wezen. Ik wil wel gelooven, dat uw hart u niet van onoprechtheid beschuldigt. Gij meent waarlijk, dat gij verlangt naar bekeering, maar weet gij wel wat bekeering is, en wilt gij die wel in den weg van God, wel als geschenk der genade? Lees eens het gesprek van den Heiland met de Samaritaansche vrouw (1). Zij vraagt: *Heer geef mij dat water*, en Hij verhoort dat gebed, door het antwoord: *Roep uwen man*. Als wij dat oppervlakkig

(1) Joh. IV.

lezen, zien wij niet aanstonds, dat het antwoord was op haar verzoek: geef mij dat water. Het was verhooring, en toch, die vernederende herinneringen leerden haar, en, wie Hij was en wat behoefte zij aan Hem had. Klaag dan niet, dat God uw gebed om bekeering niet verhoort, als gij meer gevoelt, waarvan gij moet bekeerd worden, en verkeerdheden in u ontdekt, die u te voren verborgen waren. Wees liever dankbaar, en doe er uw voordeel mede, want in het rijk van God geldt de regel: *die heeft, dien zal gegeven worden*, die elke straal licht opvangt, en getrouw gebruikt, zal meer ontvangen, maar, die hetgeen hij ontving, ongebruikt laat liggen, kan op niets rekenen, maar zal alles verliezen. Gij twijfelt, of God uwe bekeering wil, en niet aan uzelf, maar zijt gij het wel met God eens? Begeert gij wel uwe bekeering in dien weg, waarin God u die geven wil, als een geschenk zijner vrijwillige liefde? Wilt gij ook uwe bekeering, als grondslag van uw vertrouwen, om uwe hope op Gods genade afhankelijk te maken van uwe vor-

deringen in het goede? Ziet, God wil ons, door kinderlijk geloof aan zijne liefde en hulpe, tot bekeering en heiligmaking brengen, en kan dat heerlijk plan zijner ontferming, hetwelk zoo geheel berekend is naar onzen toestand, om uwe dwaasheid niet veranderen. Onze bekeering begint, als wij hooren naar de stem van eenen God, niet dien *wij* moeten opzoeken, maar die *ons* opzoekt door zijnen Geest. Gij kent noch u zelve, noch God, en als gij waarlijk tot God bekeerd wordt, zult gij die blindheid leeren zien, en erkennen, dat uw geheel leven bewijs was van Gods opzoekende liefde, en dat, hetgeen gij zoeken van God noemde, niet anders was als tegenstand tegen de genade, tot dat gij het der genade gewonnen gaaft, en u door Hem, die u zocht, liet vinden en wederbrengen. Jaag aanhoudend, bij dagelijksche afwijkingen, de bekeering na, die in dit leven nooit volmaakt wordt, maar vergeet niet, dat de lieve ootmoed vooral de vrucht is, die teedere deugd, welke zich niet in een spiegel laat aanschouwen. Wat 's Heilands voor-

looper, in zijne betrekking, betuigde, moet
 dagelijks de keus uws harten zijn: *hij moet
 wassen, ik minder worden*, in mijne schatting.
 Men had altoos menschen, zoo als gij in
 Ps. 73 vindt, die zich op het goede in
 hen, boven anderen, veel lieten voorstaan
 en klaagden: *ik heb te vergeefs het zoo ver
 gebracht*. Van deze was de vrome Azaf on-
 onderscheiden; dat is ook slechts halve be-
 keering. Bij des Heeren komst zullen er
 ook zijn, die Hem veel in rekening bren-
 gen: *wij hebben in uwen naam geprofeteerd*,
 en wat moeten uitstaan om uwent wil; maar
 er zullen ook zijn, die de Apostelen, overal
 vervolgd en vogelvrij verklaard, gespijst,
 gelaafd, geherbergd hebben, met gevaar van
 hun leven, en die toch vragen: *wanneer?*
 die meenden, dat dit natuurlijk was, en
 niet konden denken, dat iets zoo eenvou-
 digs zóó zou geroemd worden. De Heiland
 vergeet geen dronk koud water, maar laten
 wij niet vergeten het gebrekkige en zondige,
 hetwelk het beste aankleeft. Hij zegt: *die
 overwint*, maar de weerklank moet bij ons
 zijn: *door Hem, die ons heeft lief gehad*.

Ik vermag *alleen door Hem*, die krachten geeft.

In onzen lieven Zaligmaker is, naar Gods welbehagen, voor ons eene volle algenoegzaamheid tot alles, wat wij noodig hebben, bekeering en leven, tot vervulling aller behoeften, waaruit wij ontvangen kunnen genade voor genade. Laat ons den weg naar Hem inslaan, en met al wat ons ontbreekt, dagelijks toegaan tot den troon der genade, met kinderlijk vertrouwen, want Hij zelf heeft het gezegd: *Indien gij die boos zijt, uwen kinderen weet goede gaven te geven, hoeveel te meer zal de Hemelsche Vader den Heiligen Geest geven dien, die Hem bidden.* Luk. XI: 13.
